

RÓWNOUPRAWNIENIE ZAROBKOWE

Przegląd dla Pracowników

Co oznacza równouprawnienie zarobkowe?

RÓWNOUPRAWNIENIE ZAROBKOWE to równe wynagrodzenie za pracę o jednakowej wartości. Celem **Ustawy o Równouprawnieniu Zarobkowym (Pay Equity Act)** jest zadośćuczynienie za dyskryminację płci na przestrzeni dziejów w postaci rekompensaty lub wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych w Ontario na stanowiskach kobiecych. Wymaga to, aby stanowiska te były ewaluowane a prace wykonywane głównie lub tradycyjnie przez kobiety były porównane do prac głównie lub tradycyjnie wykonywanych przez mężczyzn. Jeśli stanowiska pracy są **porównywalnej wartości**, wówczas prace żeńskie muszą być opłacane co najmniej tak samo jak prace męskie. Prace żeńskie to prace głównie lub tradycyjnie wykonywane przez kobiety jak: bibliotekarka, przedszkolanka lub sekretarka. Prace męskie to prace głównie lub tradycyjnie wykonywane przez mężczyzn jak: kierowca ciężarówki, strażak czy dostawca.

Wartość pracy jest oceniana na podstawie kwalifikacji zawodowych, wysiłku, odpowiedzialności i warunków pracy podczas wykonywania czynności.

Kto podlega tej Ustawie (Act)?

Podlegają Państwo tej ustawie, jeśli jesteście pracownikami jakiegokolwiek sektora publicznego lub kompanii prywatnej zatrudniającej 10 lub więcej pracowników w Ontario.

- Zarówno pracownicy etatowi jak i na pół etatu **podlegają ustawie**, włączając pracowników sezonowych. Jednakże studenci pracujący tylko podczas wakacji nie są objęci ustawą.
  - **Nie podlega się ustawie**, jeśli pracują Państwo w sektorze rządu federalnego lub w gałęziach podlegających sądownictwu federalnemu takich jak: banki, linie lotnicze, poczty, stacje telewizyjne i radiowe.
  - **Nie podlega się ustawie**, jeśli pracują Państwo w sektorze prywatnym kompanii zatrudniającej mniej niż 10 osób w Ontario według ustawy z dnia 1-go stycznia 1998 roku. Jednakże, jeśli te kompanie zwiększyły ilość zatrudnionych do 10-ciu osób lub powyżej, wówczas muszą one natychmiast wprowadzić równouprawnienie zarobkowe.
-

Czy równouprawnienie zarobkowe oznacza jednakowe wynagrodzenie za jednakową pracę?

Nie. Jednakowe wynagrodzenie za jednakową pracę oznacza, że zarówno kobieta jak i mężczyzna wykonujący zasadniczo tą samą pracę muszą otrzymać to samo wynagrodzenie (Ustawa o Normach Zatrudnienia (*Employment Standards Act*)).

Równouprawnienie zarobkowe porównuje prace wykonywane zazwyczaj przez kobiety z różnymi pracami wykonywanymi zazwyczaj przez mężczyzn. Jeśli wartość pracy wykonywanej jest prawie taka sama, wówczas prace żeńskie muszą być opłacane co najmniej tak samo jak prace męskie.

W jaki sposób różne prace mogą być tej samej wartości?

Różne prace wymagają zróżnicowanych kwalifikacji, wysiłku i odpowiedzialności oraz związane są z różnymi warunkami pracy. Państwa pracodawca oraz związek zawodowy, jeśli w nim jesteście, określają całkowitą wartość każdej pracy poprzez zsumowanie wartości tych czterech czynników.

Na przykład, inne rodzaje i poziomy wysiłku fizycznego oraz różne warunki pracy wymagane są w przypadku pracy sekretarki a inne w przypadku pracy dozorczy. Dotyczy to także różnych rodzajów i poziomów odpowiedzialności, wysiłku umysłowego oraz kwalifikacji zawodowych. Jeśli jednak prace są badane i ewaluowane systemem porównawczym - neutralnym, jeśli chodzi o płeć - wówczas całkowita wartość wszystkich czterech czynników w przypadku pracy sekretarki może być taka sama lub wyższa niż w przypadku pracy dozorczy. Jeśli stwierdzi się, że prace są porównywalnej wartości, wówczas według prawa, prace klasy żeńskiej mają być opłacane co najmniej tak samo.

W jaki sposób prace kobiet były niedowartościowywane?

Na przestrzeni dziejów nasze społeczeństwo nie zwracało uwagi na aspekty prac typowo wykonywanych przez kobiety. Podczas ustalania równouprawnienia zarobkowego, pracodawcy, związki zawodowe i pracownicy muszą w pełni opisać i ocenić wszystkie aspekty prac wykonywanych przez kobiety oraz mężczyzn tak, aby w pełni umożliwić ich ewaluację i wynagrodzenie. Oto pewne przykłady z przeszłości:

- Pracodawcy mogli pominąć umiejętności manualne wymagane przy pracy operatora przetwarzania tekstu (*word processing operator*), podczas gdy uznawali i cenili umiejętności manualne mechanika maszyn.
- Pracodawcy mogli pomijać wysiłek związany z podnoszeniem (dźwiganiem) pacjentów przez pielęgniarki czy dzieci przez przedszkolanki, natomiast uwzględniali podnoszenie ciężkich obiektów przez pracownika na budowie czy w magazynach.
- Odpowiedzialność przedszkolanki za opiekę nad dziećmi mogła być nie doceniana, podczas gdy odpowiedzialność za sprzęt, finanse czy inne dobra materialne były doceniane i opłacane.

Tytuły stanowisk mogą także prowadzić do fałszywego założenia o wartości pracy. „Kierownik” może brzmieć poważniej niż „Asystent administracyjny”. Ewaluacja pracy jednak mogłaby lepiej wskazywać, czy prace mają podobny czy różny poziom odpowiedzialności, umiejętności, wysiłku oraz warunków pracy.

W jaki sposób pracodawca wprowadza w życie równouprawnienie zarobkowe?

Prace są zgrupowane w klasy. Na klasę pracy składają się stanowiska o podobnych obowiązkach i odpowiedzialności oraz wynagrodzeniu. Rozróżnia się klasy prac męskich, żeńskich i nie specyficznych dla żadnej płci. Klasa żeńska oznacza, że co najmniej 60% stanowisk zajmowanych jest przez kobiety. Klasa męska to klasa gdzie co najmniej 70% pozycji zajmowanych jest przez mężczyzn. Historyczne obciążenia oraz uprzedzenia na tle płci związane z pracą mogą także być wzięte pod uwagę podczas podejmowania decyzji oceniającej czy praca jest natury męskiej czy żeńskiej.

Gromadzi się wówczas informacje o męskiej i żeńskiej klasie pracy. System porównawczy pracy stosuje zgromadzone informacje do oceny każdej klasy pracy w oparciu o cztery czynniki wymagane przez prawo: umiejętności, wysiłek, odpowiedzialność i warunki pracy. Gdy wszystkie klasy pracy zostaną ocenione, wówczas klasy prac żeńskich są porównywane do klas prac męskich.

BĘDĄC PRACOWNIKIEM MA SIĘ PRAWO DO RÓWNOUPRAWNIENIA ZAROBKOWEGO

Istnieją trzy sposoby, jakie Państwa pracodawca może stosować przy porównaniach związanych z równouprawnieniem zarobkowym:

- 1. Metoda porównania pracy do pracy** bezpośrednio porównująca prace klasy żeńskiej z pracami klasy męskiej w obrębie tej samej organizacji pozwalająca na określenie czy są one równe, lub o porównywalnej wartości. *Jeśli prace są porównywalne, praca klasy żeńskiej musi być opłacana co najmniej tak samo jak praca klasy męskiej.*
  - 2. Metoda proporcjonalnej wartości** pośrednio porównuje prace klasy żeńskiej z grupą reprezentantów klasy męskiej w tej samej organizacji. (Metoda ogólnie stosowana, gdy bezpośrednio porównanie jest niemożliwe). *Według tej metody, prace klasy żeńskiej muszą mieć ten sam związek pomiędzy wartością i wynagrodzeniem jak grupa reprezentantów prac klasy męskiej.*
  - 3. Metoda zastępcza (proxy)** jest stosowana TYLKO przez organizacje sektora publicznego, które nie mogą osiągnąć równouprawnienia zarobkowego stosując porównania pracy do pracy lub metodę wartości proporcjonalnej, które miały pracowników w dniu 1-go lipca 1993 roku oraz które podlegają przepisom Oficera Rewizyjnego Komisji ds. Równouprawnienia Zarobkowego (*the Pay Equity Commission*). *Metoda zastępcza umożliwia organizacji porównanie jej niepasującej pracy klasy żeńskiej z grupą prac klasy żeńskiej, która osiągnęła równouprawnienie zarobkowe w innej organizacji sektora publicznego oferującej podobne usługi.*
-

Kiedy mój pracodawca musi dokonać równouprawnienia zarobkowego?

Według prawa, większość pracodawców powinna już ukończyć proces związany z równouprawnieniem zarobkowym lub ustalić swój system wypłat uwzględniający wyrównanie wynikające z równouprawnienia zarobkowego. Jeśli wydaje się Państwu, że nie zostało to jeszcze zrobione, proszę skontaktować się z Komisją ds. Równouprawnienia Zarobkowego.

A co jeśli mój pracodawca nie ustalił lub nie prowadzi równouprawnienia zarobkowego w miejscu mojej pracy?

Jeśli są Państwo reprezentowani przez związek zawodowy:

Wymaga się od unii, aby negocjowała z pracodawcą w sprawie równouprawnienia zarobkowego.

Jeśli nie są Państwo reprezentowani przez związek zawodowy

Pracodawca musi zademonstrować, iż równouprawnienie zarobkowe zostało osiągnięte w miejscu pracy. Można poprosić swojego pracodawcę o informacje dotyczącą równouprawnienia teraz lub w przyszłości. Jeśli uważają Państwo, że równouprawnienie zarobkowe nie zostało osiągnięte, wówczas można złożyć skargę do Komisji ds. Równouprawnienia Zarobkowego.

Co dalej, po osiągnięciu równouprawnienia zarobkowego?

Prawo wymaga, aby pracodawca utrzymywał takie zasady kompensacyjne, które zapewnią, że zdobycze (zyski) z równouprawnienia zarobkowego nie doznały uszczerbku w czasie.

Czy mój pracodawca dowie się, że wniosłem zażalenie do Komisji?

Jeśli wnieśliście Państwo zażalenie do Komisji, pracodawca nie zostanie o tym powiadomiony i Państwa nazwisko nie będzie ujawnione, o ile nie udzieli Państwo na to pozwolenia. Można także wziąć agenta do reprezentacji przed komisją w sprawie skargi. Zażalenie może także złożyć grupa pracowników.

Gdzie mogę udać się po więcej informacji lub po pomoc?

Jesteśmy po to, aby pomagać. Odpowiadamy na Państwa pytania pocztą elektroniczną: pecinfo@ontario.ca lub telefonicznie: (416) 314-1896, linia bezpłatna: 1-800-387-8813. Wydawnictwa i seminaria są dostępne za darmo. Zamówienia można składać kontaktując się: pecseminars@ontario.ca lub przez portal internetowy, adres: www.payequity.gov.on.ca.

Wszystkie kontakty są poufne.

Komisja ds. Równouprawnienia Zarobkowego (*The Pay Equity Commission*)

Ten dokument jest przeznaczony tylko do celu informacyjnego i nie zamierza ograniczać Urzędników Rewizyjnych czy Trybunał Przesłuchań ds. Równouprawnienia Zarobkowego (*the Pay Equity Hearings Tribunal*) przy rozstrzygnięciu przez nich spraw. Po właściwą interpretację należy odnieść się do Ustawy ds. Równouprawnienia Zarobkowego (*Pay Equity Act*).

ISBN: 0-7794-9641-8